

UNIVERSUL LITERAR

DE CRĂCIUN

Sfânta Fecioară cu Domnul nostru Isus

de Giovanni Bellini

SUMARUL:

Sărbătorile Crăciunului Crăciunul	Universul Literar V. Demetrius
Aminții de Crăciun	Lia Hârșu
Noaptea de Moș Ajun	Const. Răuleț
Floarea albastră	Ioan Dragu
Moș Ajunul	Maria Catana
Jucării	I. Pilat
Moș Crăciun și jucăriile	P. Vaschide
Noaptea Crăciunului	Oreste
Tu nu suferi	Nikita Macedonski
Sonet	Ion Pavelescu
Mitologia	Dr. I. Kirilac
Răvase de plăcintă	B'Arg

Cărți eftine și interesante

la administrația ziarului

= UNIVERSUL =

Se găsesc de vânzare următoarele volume:

memoriile Regelui Carol, 17 volume colecția completă.	Lei 10.—
Carol I Regele României.	" 2.—
Memoriile Prințesei Luisa a Saxoniei Pătanțele minunate ale lui Petre Schlemil	" 1.50 " 1.—
Regina Nubătariei.	" 4.50
Conversații moderne în 6 limbi.	" 5.50
Călătoria în India, 2 volume	" 3.—
Uragoste din alte timpuri, 2 vol.	" 2.—
Tragedie carască	" 1.50
Soale vechișe	" 1.—
Aventurile unui călugăr.	" 1.—
Doă Nuvole, de Carmen Silva.	" 2.—

Rugăm a se adăuga poșta pentru fie-care comandă.

CITIȚI ZILNI

„UNIVERSUL”

MARE ZIAR COT

Cel mai bine informat
din țară, cu cele din
știri din lumea în
telegrafice și telet

ABONAMENT

IN TARA.

Lei 30 pe 3 m

" 60 " 6

" 120 " 12

IN STRAINATATE

Lei 40 pe 3 m

" 80 " 6

" 160 " 12

—50 Bani Exempla

Linjerie de D.

special bărbăte

lucrează D-na Iol

— STR. CAMELIEI

Magazin

Ateneu

— BUCUREȘTI

Cal. Victoriei

Dubluri de matlas
30,50 mMătăsuri de rochi
cm. 130 m

rile. Lei 145 met

Peau de Marmott
și mantouri Lei 225Pânză de Cearș
1.75 cm. lat. Lei 65Gradel ptr. indiespe
bărbat lei 30Perdele de rețea
lei 33Ciorapi de mătase
110 pect

Reclama este sufletul comerțului

UNIVERSUL LITERAR

SĂRBĂTORILE CRĂCIUNULUI

și marea zi a Naște-
bătoare religioasă, ci
rbătoare religioasă, ci
itară.

ia aceasta cei bogati
și amintească că de
ri creștinătatea a avut
de a ajuta cu acest
cei săraci.

este zile munca a in-
omul se dă la odihnă
ca apoi un o nouă forță
născue.

Sărbătoarea Nașterii Dom-
nului este și un simbol al pă-
cei, conform vorbelor din Sf.
Scriptură: „Pace vouă”

Toată lumea tindește spre
idealul păcii, când săbiile se
vo, preface în pluguri și când
va domni adevărata fericire.

Amintind sublimele învăță-
turi ale Aceluia a cărui naste-
re o serbează acum toată cre-
știnătatea răspândită pe su-
prafata pământului, urăm tu-

toilor Românilor ca să trăias-
că în dragoste și pace pentru
binea fiecăruia și pentru fe-
ricirea țării.

Cititorilor noștri în deosebi
le urăm sărbători fericite și
indelongate, sănătate și noroc.

Bucuria și pacea pe care le
simbolizează Crăciunul, să pla-
neze asupra casei lor și să le
îndulcească viața.

UNIVERSUL LITERAR

CRĂCIUNUL

BCU Cluj - Central University Library Cluj

Acă vântul ne'nfrânat pe case,
Alue cu sgomot de cascadă,
Sănădeji din mii de piepturi scoase;
Vălește valurile 'n straaă.

Înitoare negre se așează
Porii nelămuriți din curte;
Prăștie, și zarea o 'nnoptează,
Ielele cât sunt acum de scurte!

Gerul scund, din nori ca de cenușe,
Ara fără pricină se-așterne;
Mși svârlit aici, ca o păpușe,
Eal orb al vrerilor eterne.

În străbate gerul prin sălașe!
Alu de ce, Crăciunul pentru mine
Cerșetor cu lungi priviri pizmașe,
În pribeag, rămînd la ori-ce bine.

Când viforul, cu sutele 'i de plezne,
Da buzna orb, cum șovăce moșneagul,
Impins lovit în față și la glezne,
Tot culegându-și de pe drum toiagul!

Dar Moș Crăciun e tare ca viața!
De și-l trântiește vântul și-l pătrunde, —
Il poartă pe la uși de dimineață
Priviile-i aproape muribunde.

O, nu-i destul Prier să 'nmușurează!
De prin Brumar rânjește iarna iară!
Crăciunul meu, — căci are să trăiască, —
Va 'ntinde 'n viscol țeapăna lui ghiară!

Clădească mai de grabă visătorii
Aziuri mari, în loc de schituri sfinte,
În care să găscască cerșetorii
O sobă caldă și un ceai fierbinte.

V. Cămetrius

blet închiaș fără copți și neamuri,
Barba smulsă, fața 'nvinețită,
Locorina bogorți pe la geamuri,
Înd, de roame, viața 'i chinuită.

Floarea albastră

— Poveste de Crăciun —

Boer Fane era un om fericit. Locul în cel mai dragut oraşel din ţară avea un parc în care creşteau fiori frumoşi, o fată de toată frumuseţea pe care o chema Zina. Era bogat, mândru şi bisericos; în fiecare Duminică se ducea la o mănăstire, o cătă în munţi nu degeaba. Zina îl întovărăşea. Şi când treceau amândoi pe strada cea mare a oraşelului, oamenii întorceau capul după ei şi murmurau cu înalta deosebită de respect: „Boer Fane şi domniţa”!

Zina surădea, ea nu era nici mândră, nici bisericoasă, căci o singură pasiune o cuprindea întreaga; iubea şi se ştia iubită, iară de ce surădea când simţea privirile de admiraţie care o învâlmiau. Şi inimă îi se umplea de plăcere fiindcă se gândea la alesul, — la cel cărui îi păstra comoară frumuseţii.

Totuşi Zina ere uneori tristă. Nu îndrăznise încă să mărturisască lui tatălău iubirea aceasta care-i călăuzea viaţa, de câteva luni.

Iacru se întâmplase în primăvara anului care se sfârşea. Întâlnise în pădurea de fagi de la capătul oraşelului pe un tânăr care se apropia de ea. Pădurea era o vrajă; ea şi înfrunzise paradiis pământesc, animalele răfăceau libere în ea; câprioare, veveriţe, vulpi, pisici sălbatice, fazani, vulturi, cocostârci chiar, ale căror pene cenuşii se confundau cu cenuşii nesigur al frunzelor noi; şi colu, în depărtare un loc nemişcat, de un verde palid — ca o livadă sub lumina junei.

S'au întâlnit şi au vorbit. Li se pără că se cunosc de când lumea, atât de firească fu conversaţia lor familiară. Când s'au despărţit, uitată să se întrebe de nume. Dar a doua zi s'au întâlnit în acelaşi loc şi, de atunci, fiecare zi la văzut împreună câteva clipe. Se iubeau năiv, mână în mână, buze lângă buze, în vreme ce primăvara atârna în jurul lor ghiţandă usoare iar sângele roşu al fagilor împurpura frunzişurile tineri.

Pe tânăr îl chema Mircea. Era a-

lesul unui pictor mare care îşi răcase în oraşelul acela cuibul tăcut şi singureţec al unui filosof al vieţii. Elvul dovedea că-şi va ajunge cândva maestrul. În reculegera unei vieţi, privilegiate sufletului căpătase cea mai adăncă sensibilitate, — şi, de când iubea pe Zina, minţea-i se exalta într-un vesnic vis de fericire. Albastrul, verdele, galbenul, roşul pe cari le mânuiău pensulele lui nu serveau numai să imbrace în frumuseţe nişte forme nute, ci deveneau însăşi culorile speranţei lui, şi se amestecău cu dorinţele lui spre a învâlm pe Zina într'o atmosferă de duioşie şi de fericire. Şi gândul că va fi şi el în curând un maestru, că va avea elevi un aţelier bogat şi faimă spre a le oferi Zinei, îl ametea până la nebunie.

Plin de încrederea pe care i-o dă tinereţea, Mircea se duse într'o zi la tatăl Zinei. Un soare cald, de viaţă parcului, Florile se deschideau setoase de lumină. Dar era în ele ceva artificial ce părea că izgoneşte natura: spălate, periate, frizate şi parfumate perică cu esenţă de roze. Mircea le privea şi-şi zicea că florile acestea glorioase nu fac cât floricelele acelea cari nu poartă nici un nume letjinesc, pe cari le culege cineva pe marginea drumurilor spre a face din ele buchere modeste cari nu durează decât o zi. Ele nu sunt somptuoase; ele n'au fost crescute în sere calde ori la parcuri de altoire. Dar se oferă ori căruj trecător, isi scoţ parfumul şi culoarea din însăşi fiinţe lor, nu aspiră să facă mândria vreunui maniac sau pompa vreunei expoziţii şi socot că s'au îndeplinit rostul pe lume dacă mor în mâinile vreunei fete draguţe pe care au învăţat-o mai întâi „îmbăcziul florilor”. Nu tot ceea ce străluceşte e aur, nu tot ceea ce e frumos e bun. „A fi şi a părea iaţă veşnică anţeză” murmură Mircea apropiindu-se de bătrânul care sta zplecat peste un tufiş de fiori înconjurat cu un gard de sârmă.

Boer Fane se ridică, scoţând un

suspin de usurare, apoi, fără dea pe Mircea care sta sfioşie, parte începu să se plimbe cu înfăţişarea unui om care toate mulţumirile şi care nu eşteaptă nimic de la soartă, prea din când în când şi se deasupra unui buchet, fără a dar plin de o mândrie covârşitoare.

Mircea îl întâmpină. Deşi pregătit, discursul se simţea vent. Spuse dar ce-l aducea turistii că iubeşte pe Zina din inimă, şi promise că o va feriţea. Meseria lui şi protecţiestrului îi va îngăduj să căştiguje spre a fi mulţumit.

Boer Fane îl privea cu o în care era multă mânie. De izbucni:

— Cum? Vii să-mi cerj fetei mele, mâna, domniţil? un biet zăgrav, un lucrător care are altul, ca un zidar, ca un plar... Esti nebun! Auzi fata Dar de unde o cunoşti? Un înălănu'o Ştie ea măcar că tu e

Ştie boer Fane; dar nu şiam venit la d-ta. Nu-i spune te rog. Iţi vei schimba poate mai târziu şi atunci vei avea să-i spui.

Bătrânul dete din umeri, şi peţin tăcut apoi, luăud pe Mircea de umăr, îl duse în faţa unor săi zăvo:

— Ascultă: priveşte florile, te ce par un surâs bogat al mântului.

Nu e asa că n'ai mai văzut odată altele la fel? Bulbil mi-au fost aduşi în taină din enj şi nimeni nu le cunoaşte ţara asta. Sunt nişte fiori care ale căror petale înainte de a se chide se înfăşură ca nişte tulpini pe tulpina lor. Le cultivă cu patje iubesc tot atât de mult cât tu, că iubeşti pe Zina. N'am plăcere decât să le înmulţesc, variez la infinit culorile lor strălucirea nesemuită a corol. Ei! sunt şi eu pictor în meu! ia vezi: sunt albe, sunt jete, sunt purpurii, sunt unele tunecate ca noaptea şi altele

Răvase de plăcintă

MOCSONYI

*La vânătorile regale
E astăzi șef, ... și nu-i păcat
Că mutul de la Manutanță
Se mută-acum la Palat.*

GOGA

*«La noi sunt fluturi de mătasă
Și jale mare 'n casă»
Dar vorba e c'avem și parte
De... minister de arte.*

V. HANEȘ

*El e cu fratele său frate
Și ca și el e lămurit,
Posează o singură virtute:
Că s'a născut și n'a murit.*

SONET

Tu nu mai suferi

Vibrează lung a clopotelor gamă
Cu glasul lor de jale 'ndurerat,
Iar jalnicul lor dangăt cadențat
Se varsă în cascade de aramă...

Din cer coboară pacea peste sat,
Punând pe gând și inimă o năframă,
Și suflet și contururi se distramă
În noaptea blândă care s'a lăsat.

Pe când vocalizează vecinicia,
Din umbra lui trecutul se desgroapă
Și-o clipă-mi retrăiesc copilăria...

Și chipul mamei șters de vreme, iusare..
O lacrimă îmi sue în pleoapă,
Și par'că simt blajina-i sărutare.

Tu nu mai suferi, nu mai vezi pământul
Întrânsul corpul tău se va preface
Și de-a 'nghetă pe buzele-i cuvântul
Cu rozele-i iubite-o să se 'mbrace.

Glorigicându-ți crucea și mormântul,
Dar sufletul în care gându-ți zace
În care era visul și avântul,
Puternicele aripi își desface

Și izbucnind prin tina ce'l închide
Spre spațiu și lumină se îndreaptă
Și drumul pân' la ceruri îl desfide.

În lume el a mers pe calea dreaptă
Și cum la noapte cerul se deschide,
Pe cale dreaptă, îngerii'l așteaptă.

Ion I. Pavelescu

Nikita Macedonski

Serbările și jocurile ce se celebrău la Roma în legătură cu legendele mitologice, precum și reminiscența lor cu unele din obiceiurile și datinele noastre ¹⁾

Cap. I. — Serbările familiare sau intime

§ 1. *Cultul Zeilor Lari*. — *Lari* (*Lar-laris* și *Lares-um*) Zeii căminului; erau adorați fără distincțiune și de bogat și de sărac sub numele de *Lares cubili* (în căminului de cultcare). La început erau considerați numai ca un geniu bun al casei fără să aibă atribuțiuni de adevărați Zei și nici filad de origine divină. Există încă și numele de *Penati*, dar care se considerau ca Zeii pragului casei. Cu timpul însă aceste două numiri s'au confundat considerându-se a fi sinonime. Ei nu aveau nimeni o existență incipientă, ci li se dădea o formă concretă sculptată în lemn, în formă de genii fără aripi, îmbrăcați cu o tunică strânsă pe talie, încălțați cu ghete ușoare și într-o astfel de mărime în căi putea fi luați în călătoriile făcute, considerându-se ca huni

auguri; de aci rătăcise și expresiunea de călătorie făcută cu *Lari* sau *Penati*. Aceștia erau *Lares* privați, în poziție cu alții cari erau publici, în onoarea cărora chiar se dădeau și mari serbări. Afară de aceștia mai erau *Lares viales*: ai căilor sau drumurilor; *Lares vicorum*, ai străzilor; *Lares perourini* ai mărilor; *Lares compitales*, ai răspântiilor; apoi *Lares urbani* ai orașilor; *Lares hostiles* ce se invocau pentru depărtarea vrășmașilor și în fine *Lares Populaniae* pentru frumosele și bogatele semănături. Credința era, că acești *Lari* personificau sufletele cămăderilor virtuși trecuți deja prin infern, și deci interveneau către Zeii pentru părinți și amici spre a le fi favorabili. Pentru aceasta, cultul lor era foarte răspândit la Romani aducându-le ca sacrificiu un miel, berbec sau vițel precum și fructe. În timpul lui August, poporul drept recunoștință către dănsul au înființat o nouă categorie de acești Zei numindu-i *Lares Au-*

gusti. Zeii *Lari* erau doi copii gemeni născuți din *Mercur* cu ninfa *Lara* sau *Larunda*. Fiecare familie avea în locul cel mai secret al căminului (*penetralia*) o mică statuă al *Zeului Lar*, căruia adesea era adăugată și figura unui cățelus, ca simbolul fidelității de păzitor al casei. Afară de aceasta, *Larii* aveau atribuțiunea la gatul lor un mărgean numit *bula*, pe care copiii până la 17 ani o purtau et la gatul lor împreună cu halta albă numită *pretexta*. La această etapă fiind majori lepădau pretexta pentru a lua halta virilă numită *toga* sau *roba*. Atunci *bula* — numită astfel dela bășicile ce țineau pe suprafața apei când cad picăturile de ploaie și o lăuă dela gatul lor și o puneau pe acelea al *Larilor*, după care apoi tăștrul era dus cu ceremonie la *Capitoliu* de către părinți.

Numele de *Lar* are proveniență până unii dela un cuvânt egiptean însemnând *prinț, domn, stăpân*. Cuvântul *Penat* vine dela *penus, penuris*, ce însemnează lucrul de

1) Din „Mitologia” de doctor Kiriac, pag. 150.

măncare; de aci apoi *penum*, locul unde se pune și se păstrează alimentele adică *cămara*, ce de obicei e aşezată într'un loc retras numit la Romani *penitus*, din cauză că Zeul *Penat* înăscării, al procurării celor necesare unui cămin era pus în acel loc. La început *Penatii* au fost considerați la Romani ca protectori ai familiilor; mai târziu însă protecțiunea lor s'a răsfărânt și asupra statului. De aci formarea a două clase de *Penatii*: *publici* sau *maiores* ale căror imagini se păstrau la Roma în templul Zeiței *Vesta* și apoi cei *minores*, *familiares* sau *privati*. În general *Penatii* erau considerați ca divinități protectoare fiind numiți mari Zei; *magni Dei* iar la greci *Thei megali* fiind aduși din Arcadia în Samothracia iar apoi în Italia de către *Eneea* când a fugit din Troia. Adorațiunea Romanilor pentru acești Zei era cea de mare, încăt însuși *Jos. Junona, Neptun, Apolo, Minerva* și *Mercur* au fost puși în rândul *Penatilor*, ca uși ce veghiau la prosperitatea republicei. În fine sunt autori după cari se admite 4 feluri de *Penatii*: ai aerului, ai apelor, ai pământului subteran și ai muritorilor, făcându-se prin aceasta aluziune la sufletul întregii lumi ce este format din 4 elemente: foc, apă, aer și pământ.

Cultul *Penatilor* era foarte răspândit la Romani și se ținea în special la serbările *Sagurnatii* și *Compitalia* (serbări pentru *Lari*), aducându-li-se ofrande compuse din libatiuni, fumigațiuni de ambră și tămâie și sacrificii de animale de către preoții Zeului *Marte* numiți *Sabini*. *Penatii* aduși de *Eneea* erau reprezentați sub formă de om tânăr, în statură scundă și având în mână o lance. Se crede că *Larii* ar fi personificarea fecundității pământului; și probă e că dănați erau invocați de frații *Arceii* în serbările câmpenești pronunțându-se numele lor la un loc cu al Zeului *Marte*, care și el la origine era considerat ca o divinitate câmpenească. Astfel fiind *Larii* (*Lares*) se considerau drept protectorii căminului familial, pe când *Penatii* erau ai locului unde se păstrează ce

trebuincioase pentru hrană, (*penus, cămara, garde manger*), iar Zeii *Penat* erau consacrați pentru partea sufletescă a omului, care devenea om bun sau rău, după calitatea acestor Zei ce se infiltrau în ființa lui, fiind și ei însuși hubi sau răi. Dintre toți aceștia însă, *Larii* se bucurau de o mai deosebită iubire, așa că ei erau invocați în călătoriile fie pe uscat, fie pe mare sau în luptele de război: (*Lares viates, marini, militares*). *August* a făcut din *Lari* personificarea religioasă a imperiului ridicându-le 105 temple în diferite puncte ale Romei.

În *Lavinium* însă — ce era metropola religioasă a confederațiunei latine — se afla un mare templu pentru cultul *Larilor* și *Penatilor* publici. Ba încă, dănații erau onorați chiar în templul *Vestei* ca personificare personală a statului Roman. În calendar, serbarea lor era fixată la 29 Decembrie sub numele de *Larentalia* sau *Larentinalia*, când se celebra mai ales *Acca Laurentia* (*Lara, Larunda*) ce se considera a fi mama *Larilor* făcuți cu *Mercur*.

Notă. — Cultul Zeului *Lar* s'a transmis și la noi prin colindă ce se cântă în ajunul *Crăciunului*. Dar cuvântul *Lar* s'a transformat în *Ler*; de aci rugăciunea adresată lui *Ler* sau *Lerului*:

Lerului Doamne Ler!
Școala, școala, icti domn bun!
Și să jocul de crăciun,
Și să jocul mare mare,
Și-mi aprinde-o lumânare
Și-o lipște 'nșpe teogare:
Înșinde masa
În toată casa:
Peste masă
Grâu revorsă,
C'au veni juni
d'ăi buzi.
Juni dă-ă buni colindători;
Să-ți colinde
Și să-ți cânte
Și fie li fetilor, etc.

IV. *Serbările de incintă.* Acestea erau de două feluri: *Amburbalia* când era vorba de ocoul orașului și *Amburvalia* când se celebra limita de teritoriu. În aceste zile și mai ales în 29 Mai, cetățenii formau mari procesiuni

fiind îmbrăcați în haine albe și încoronati cu frunze. Dănații acestei împădobiți făceau ocoul orașului și teritorului cântând și aducând rugăciuni Zeilor, iar preoții ce se aflau în capul ceremoniei (festuși) sacrificau diferite animale Zeului *Terme* sau *Terminus*. Această divinitate era foarte mult apreciată la Romani, (p. 10) care de obicei se așeza între liniile proprietăților sub forma unei statui în miniatură. Dănașă era compusă dintr'un glob de piatră având deasupra capul Zeului *Terminus* fără brațe și fără picioare; ca

Fig. 40. Zeul *Terminus*, fără picioare și fără brațe, simbolizând stabilitatea neatrămutată,

simbol al stabilității și nepătimelii furtivității. (Fig. 40). Hoțărul proprietății era pus între lucrurile sfinte (*res sacros*), iar uzurpatorul fiind considerat ca sacrilegiu putea fi omorât pe loc, fără răspundere sau pedeapsă. Zeul *Terme* cunoscut și sub numele de *Sylvanus* a fost imaginat și introdus în religia română de *Numa Pompiliu*, care cel dintâi a stabilit barierele în câmp prin punere de pietre pentru limitarea diferitelor proprietăți și încetarea oricărei discuțiuni în această privință. Cu

această ocazie s'a instituit Zeului Terminus așume serbări în 20 luna Februare, oferindu-i-se fructe și lăcătuni de lapte și vin iar mai târziu și miei pe stânca Tarpee, unde i se ridicase un templu.

Notă. — Se zice Terminus Superb volind să ridice un templu lui Jupiter pe Capitoliu, a trebuit să meargă din locul lor pe toți Zeii. Dintre aceștia însă numai singurul Zeu Terminus n'a fost cu putință să fie mîșcat din locul său. Faptul acesta așa de extraordinar a fost explicat de Auguri că hotarele imperiului roman sunt și vor fi neschimbate: deci nimic nu se va lua din ei de către vrășmași. Din cauza acestei atitudini, Zeul acesta s'a mai numit și *Placidus* adică liniștit, dulce, indiferent și neclintit de nici o împrejurare. Tot el se mai chema și Zeul *Quadratus*, după numele piedestalului în formă pătrată, pe care sta numai corpul și capul fără brațe și picioare.

Zeul Terminus mai era considerat și ca Zeu al agriculturii; de aceea în fiecare început de primăvară se făceau serbări în onoarea lui numite: *Terminalia*.

Aceste serbări aveau un caracter cu totul intim: în sânul familiei; iar când erau publice atunci se adăuga și colegiul fraților numit *Arvali* (*arvum*-camp) al cultului unei vechi divinități a agriculturii numită *Dea Dia*.

Această Zeiță era cea mai principală din Divinitățile Romane având însemnarea de Zeiță luminoasă și al cărei serviciu religios se făcea într-o pădure plantată numai cu dafin și stejari, numită pădurea sfântă a Zeiței *Dea Dia*. Acest colegiu a fost înființat chiar de *Romulus* din cei 12 filii născuți din *Acca Larentia*, de unde și numele de *colegiul fraților*. Mai târziu, colegiul acesta a luat o importanță foarte mare, așa că membrii se alegeau chiar de împărat, al căror președinte era el însuși (*magister*) și aveau funcțiunea pe viață în mod inamovibil. Templul acestei Zeițe se afla într-o pădure din jurul Romei pe *vîia Campana* unde se aduceau sacrificiul și rugăciuni între altele și pentru îmblînzirea Zeului *Marte*, de a a feri poporul de războaie. După terminarea serbării și a sacrificiilor se încheiau acte numite *acta fratrum Arvalium*. Serbările acestea durau 3 zile în luna Mai; prima și a treia zi se celebra la Roma iar a doua în pădurea sacră, unde *Arvalii* împodobii cu spice de grâu agățate cu panglici albe, cântau înunși într-o limbă arhaică nelțeleasă nici de *Horatiu*. La sfârșit se așteau jocuri diferite într-un circ vecin așume construit. Instituția aceasta a dispărut către 250 p. Ch.

Notă. — Din serbările acestea

a rezultat și colindul nostru care se face cu plugul tras de boi împodobit cu panglici și flori, precum și în ajunul anului nou se creează proprietărilor de moșie o colță frumoasă și abundentă. Acest obicei corespunde cu rugăciunea religioasă a *Romanilor* (*Carmen arvale*) către o vechi divinitate agricolă, prin care se invocă protecțiune numitei Zeiței (*Dea Dia*) să protejeze semănăturile. Iată un fragment din cântările colindătorilor noștri:

Hăi Hăi,

Plugul cu 12 boi,
Plecarăm într-o sfântă loc
Cu plugul cu 12 boi
Boii din 'nginte
Cu coarne poleii
Boii din mijloc
Cu coarne de foc,
Boii dela roate
Cu coarne belciugate

Să ne vie cu isbîndă
Acest an, și cu dobîndă.
Plară din noi viclesugul,
Plesniți măi,
Hăi, hăi, etc. etc.

I. Kiriac

Nota redacției. — Ministerul Instrucției a cumpărat pentru toate bibliotecile liceelor din țară câte un exemplar din *Mitologia doctorului I. Kiriac*.

**Numărul de Crăciun
AL ZIARULUI
Științelor Populare
și al Calătoriilor**

Apare Marți 4 Iannarie

cu ilustrații bogate și articole interesante scrise de d-nii: *D. Dimiu, I. Ștefănescu-Radu, B. B. Delamare, Dim. Vințilă D. Dimiu, Sfinx, etc.*

Numărul 50 bani

VESELIA

**Revistă umoristică
ilustrată**

Apare în fiecare Joi și
se vinde cu

25 bani exemplarul

Abonamentele se fac
mai anual și costă:

40 lei în țară și

46 „ în străinătate

**Costul publicațiilor la
„Universul Literar“
este următorul:**

**Insertii și reclame 1 leu
linia.**

**Anunturi financiare, 75
bani linia.**

**Anunțuri de la instituții
mari, cari nu cad în
categoria celor finan-
ciare 50 bani linia.**

**Anunțuri pentru Lote-
ria Statului Roman, 25
bani linia, Mica publici-
tate 5 bani cuvântul.**

**Celelalte categorii după
înțelegere.**